

مشاوره

مشاورت کردن در کارها از قوی رایي مردم باشد و از تمام عقلی و پیش بینی؛ چه هرکس را دانشی باشد و هر یکی چیزی داند؛ یکی بیشتر و یکی کمتر و یکی دانشی دارد و هرگز کار نبسته است و نیازموده و یکی همان دانش داند و کار بسته است و آزموده؛ مثل این، چنان باشد که یکی باشد که بسیار سفرها کرده باشد و جهان بسیار دیده و سرد و گرم چشیده و در میان کارها بوده با آن کس برابر توان کرد که هرگز سفر نکرده باشد و ولایت ها ندیده و از این رو، گفته اند: «تدبیر با دانایان و پیران و جهان دیدگان باید کرد».

و نیز یکی را خاطر تیزتر باشد و در کارها زودتر تواند دید و یکی کند فهم باشد و تدبیر ده تنه چون زورده مرده باشد. همی جهانیان متفق اند که هیچ آفریده، دانایتر از پیغامبر (ص) نبوده است و با این همه فضیلت و معجزات که او را بود، خدای (تعالی) او را می فرماید: «و شاورهم فی الامر» یا محمد چون کاری کنی و یا ممتی تو را پیش آید با یاران خویش تدبیر کن.

مشورت ناکردن در کارها، ضعیف رایي باشد و هیچ شغلی بی مشورت، نیکو نیاید.

خواجه نظام الملک توسی، سیاست نامه



مشاورت کردن در کارها از قوی رایي مردم باشد و از تمام عقلی و پیش بینی.

معنی: مشورت کردن در کارها نشانه ی اندیشه ی توانای انسان و نشان دهنده ی عمل کامل و دوراندیشی است.

چه هرکس را دانشی باشد و هر یکی چیزی داند؛ یکی بیشتر و یکی کمتر و یکی دانشی دارد و هرگز کار نبسته است و نیازموده.

معنی: زیرا هرکسی يك نوع علم و آگاهی دارد و هر فردی يك چیزی را می داند، يك نفر بیشتر می داند و يك نفر کمتر می داند ممکن است کسی علمی داشته باشد ولی هرگز آن را به کار نبرده است و تجربه و امتحان نکرده است. یکی همان دانش داند و کاربرسته است و آزموده

معنی: و دیگری همان دانش را می داند و امتحان و تجربه کرده است.

مثال این، چنان باشد که: یکی باشد که بسیار سفرها کرده باشد و جهان بسیار دیده و سرد و گرم چشیده و در میان کارها بوده، با آن کس برابر نتوان کرد که هرگز سفر نکرده باشد و ولایت ها ندیده .

معنی: مثال این نکته به این صورت است که فردی سفرهای زیادی انجام داده و دنیا دیده است و تجربه اندوخته و در کارهای مختلف علم و آگاهی دارد قابل مقایسه با فردی که هیچ وقت از شهر خود بیرون نرفته و هیچ تجربه ای ندارد نیست.



و از این رو، گفته اند: «تدبیر با دانایان و پیران و جهان دیدگان باید کرد». و نیز یکی را خاطر تیزتر باشد و در کارها زودتر تواند دید و یکی کندفهم باشد.

معنی: به این دلیل گفته اند: «همیشه باید با انسان های دانا و پرتجربه و دنیا دیده و سالخورده مشورت کرد.» ممکن است فردی باهوش تر و آخر هر کاری را زودتر متوجه شود و دیگری کند ذهن باشد. و تدبیر ده تنه چون زور ده مرد باشد.

معنی: فکر و چاره اندیشی ده نفر انسان مانند قدرت ده مرد کامل است. همه ی جهانیان متفق اند که هیچ آفریده، داناتر از پیغامبر (ص) نبوده است و با این همه فضیلت و معجزات که او را بُود.

معنی: و همه ی مردم جهان درباره ی این موضوع هم عقیده هستند؛ که هیچ مخلوقی عاقل تر از حضرت محمد (ص) نبوده است و با این همه برتری و معجزاتی که داشتند.



خدای (تعالی) او را می فرماید: « وَ شَاوِرْهُمْ فِی الْأَمْرِ » یا محمد چون کاری کنی و یا مهمی تو را پیش آید، یاران خویش تدبیر کن.

معنی: خداوند بلند مرتبه به او می فرماید: « در کارها با آنان مشورت کن » و یا می فرماید: « ای محمد وقتی کاری انجام می دهی و یا کار مهمی برایت پیش می آید، با پیروان خود مشورت کن. » مشورت ناکردن در کارها، ضعیف رأیی باشد و هیچ شغلی بی مشورت، نیکو نیاید.

معنی: مشورت نکردن در کارها نشانه ی خرد و اندیشه ی ضعیف است و هیچ کاری بدون مشورت به خوبی انجام نمی شود و خیر و دلیسند نیست.

